

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 5Obdo/77/2019
Identifikačné číslo spisu: 5114236944
Dátum vydania rozhodnutia: 15.04.2020
Meno a priezvisko: JUDr. Ivana Nemčeková
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2020:5114236944.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu: G-TERM Slovensko, s. r. o., so sídlom Na Bystričku 16, 036 01 Martin, IČO: 36 811 491, zastúpeného advokátkou: JUDr. Lívia Jančeková, so sídlom Sládkovičova 6, 010 01 Žilina, IČO: 36 811 491, proti žalovanému: I & R KONKURZY A REŠTRUKTURALIZÁCIE, k. s., so sídlom Šoltésovej 2, 811 08 Bratislava, IČO: 36 865 265, správca konkurznej podstaty úpadcu: SSIM-OC, a. s., so sídlom Výsokoškolákov 8556/33B, 010 08 Žilina, IČO: 36 437 921, zastúpenému: IKRÉNYI & REHÁK, s. r. o., so sídlom Šoltésovej 2, 811 08 Bratislava, IČO: 36 854 808, o vylúčení majetku zo súpisu konkurznej podstaty, prípadne o vydanie žalobcovi pomernej časti z výťažku zo speňaženia majetku v sume 373.120,29 eur, vedenom na Okresnom súde Žilina pod sp. zn. 5Cbi/28/2014, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Žilina č. k. 13CoKR/39/2018-527 zo dňa 20. marca 2019, takto

rozhodol:

- I. Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie žalobcu o d m i e t a .
- II. Žalovaný m á voči žalobcovi n á r o k na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Žilina (ďalej aj „súd prvej inštancie“ alebo „okresný súd“) rozsudkom č. k. 5Cbi/28/2014-431 zo dňa 6. apríla 2018 (druhým v poradí) zamietol žalobu a žalovanému priznal nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu (100 %). Uviedol, že žalobca sa domáhal vylúčiť z konkurznej podstaty označeného úpadcu v žalobe špecifikovaný majetok, bližšie určený v Zmluve o dielo č. 05/2008 zo dňa 30. júna 2008, uzatvorenej medzi žalobcom ako zhotoviteľom a spoločnosťou SSIM, s. r. o., so sídlom Výsokoškolákov 8556/33B, Žilina, IČO: 36 408 280 ako objednávateľom (ďalej aj „objednávateľ“ alebo „SSIM, s. r. o.“) a zapísaným v súpise oddelenej podstaty zabezpečeného veriteľa Sberbank Slovensko, a. s., so sídlom Výsoká 9, Bratislava, IČO: 17 321 123, číslo súp. zložka písm. B, súp. zložka písm. C, súp. zložka písm. D pod č. 1 až 523 tak ako bol zverejnený v Obchodnom vestníku č. 91/2013 dňa 14. mája 2013 pod zn. K00843, do 30 dní od právoplatnosti rozsudku a (eventuálne) v prípade, že vylúčenie nebude možné, vydať žalobcovi ako osobe s právom vylučujúcim zapísanie majetku do súpisu konkurznej podstaty úpadcu pomernú časť z výťažku zo speňaženia tohto majetku vo výške 373.120,29 eur do 30 dní od právoplatnosti rozsudku, spolu s náhradou trov konania.

2. V procesnej rovine okresný súd konštatoval, že po oznámení z 1. februára 2018 o ukončení povinného právneho zastúpenia žalobcu a po nereagovaní žalobcu na výzvu súdu z 2. februára 2018 v zmysle ust. § 90 ods. 2 zák. č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v platnom znení (ďalej aj „C. s. p.“), v konaní pokračoval a vec prejednal a meritórne rozhodol na pojednávaní 6. apríla 2018 v neprítomnosti riadne a včas predvolaného žalobcu. V súlade so záväzným právnym názorom vysloveným v predchádzajúcom rozhodnutí, ktorým odvolací súd zrušil v poradí prvý (žalobe vyhovujúci) rozsudok, súd prvej inštancie uviedol, že riešil otázku, kto v čase vyhlásenia konkurzu na majetok úpadcu (s účinkami ku dňu 9. marca 2013) a v čase zápisu majetku (diela) do predmetného súpisu (so zverejnením súpisu dňa 14. mája 2013) bol vlastníkom, t. j. k akému časovému momentu zanikla výhrada vlastníckeho práva žalobcu k dielu. Z vykonaného dokazovania vyvodil záver, že žalobcovi nesvedčalo ním tvrdené vlastnícke právo k dielu, čím neboli preukázané podmienky úspešnosti vylučovacej žaloby spočívajúce v preukázaní zo strany žalobcu, že majetok (dielo) nemal byť do súpisu zaradený a že právo, ktoré by zaradenie majetku (diela) do súpisu majetku konkurznej podstaty vylučovalo, v rozhodnom čase svedčalo/svedčí žalobcovi. Žaloba tak podľa súdu prvej inštancie nebola dôvodná a to tak v rozsahu primárneho (excindačného) petitu ako ani pokiaľ išlo o eventuality petit s tým, že ak výhrada vlastníckeho práva zanikla pred vyhlásením konkurzu na majetok úpadcu v dôsledku toho, že sa dielo žalobcu stalo súčasťou veci - polyfunkčného komplexu EUROPALACE (zabudovaním), nemohlo byť na strane žalobcu dané ani právo na vydanie pomernej časti z výťažku zo speňaženia majetku.

3. Vo vzťahu k vyššie uvedeným záverom argumentáciu žalobcu vedúcu k aplikácii ust. § 135b ods. 2 zák. č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení neskorších predpisov (ďalej aj „OZ“) súd prvej inštancie nepovažoval pre rozhodnutie vo veci za relevantnú, preto nevykonal žalobcom navrhnuté ďalšie dôkazy k otázke tvrdenej (ne)dobromyseľnosti žalovaného ako zhotoviteľa diela (spracovateľa cudzej veci) z hľadiska jeho personálneho prepojenia s úpadcom, tiež k otázke možnosti demontáže majetku (diela), či k výške pomernej časti z výťažku zo speňaženia konkurznej podstaty. Náhradu trov konania priznal vo veci plne úspešnému žalovanému podľa ust. § 262 ods. 1, 2, § 255 ods. 1 C. s. p.

4. Na základe odvolania žalobcu Krajský súd v Žiline (ďalej aj „odvolací súd“ alebo „krajský súd“) napadnutým rozsudkom potvrdil (v poradí druhý) rozsudok súdu prvej inštancie a žalovanému priznal nárok na plnú náhradu trov odvolacieho konania. Dospel k záveru, že rozsudok súdu prvej inštancie je vecne správny, preto ho potvrdil podľa ust. § 387 ods. 1 a 2 C. s. p. Uviedol, že sa v celom rozsahu stotožňuje so závermi súdu prvej inštancie o nedôvodnosti žaloby.

5. K odvolacím dôvodom v procesnej rovine odvolací súd konštatoval správnosť postupu v prvoinštančnom konaní, na ktorý nahliadal ako na celok, pričom od jeho začatia podaním žaloby v danom spore bol žalovaný povinne právne zastúpený zvoleným advokátom. Odvolací súd zdôraznil, že po skončení právneho zastúpenia žalobcu k dátumu 31. januára 2018 súd prvej inštancie opakovane, avšak bezvýsledne, vyzval žalobcu na zvolenie si právneho zástupcu a poučil ho v súlade s ust. § 90 ods. 1 a 2 C. s. p. Preto aj z tohto hľadiska boli splnené podmienky pre možnosť vykonať pojednávanie a rozhodnúť vo veci v neprítomnosti žalujúcej strany, keďže žalobca mal do termínu pojednávania 6. apríla 2018 vytvorený dostatočný časový priestor, aby si zvolil právneho zástupcu. Konštatoval, že samotný „žalobca si nenaplnil svoje práva, ktoré mu postupom okresného súdu boli zaručené (zabezpečené)“. Ďalej uviedol, že nezistil, že by súd prvej inštancie procesným postupom porušil princíp rovnosti sporových strán (čl. 6 C. s. p.), keďže obe sporové strany mali vytvorené rovnaké podmienky k uplatňovaniu svojich práv, resp. oprávnených záujmov, prípadne k plneniu si zákonných povinností. Žalobcovi nebola odňatá možnosť konať pred súdom ani vytýkaným nedoručením vyjadrenia žalovaného datovaného dňom 31. októbra 2016 (správne malo byť podľa odvolacieho súdu uvedené 31. októbra 2017) s prílohami (kolaudačné rozhodnutia), keďže z doručenky v spise (č. l. 352) vyplýva ich doručenie zástupcovi žalobcu. Podľa odvolacieho súdu tak s prihliadnutím na celý priebeh súdneho konania a štádium rozhodovania pred súdom prvej inštancie nenastal žiadny taký zásah do práv žalobcu, ktorý by ho vylúčil z jeho práva na spravodlivý proces.

6. K ďalším odvolacím dôvodom uviedol odvolací súd, že pre daný typ excindačnej žaloby bol žalobca povinný dokázať, že mal právo vylučujúce zaradenie ním tvrdeného majetku, resp. ním zhotoveného diela, do súpisu majetku konkurznej podstaty úpadcu. Z ust. § 78 zákona č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii v znení neskorších predpisov (ďalej aj „ZKR“) vyplývajú predpoklady pre úspešné uplatňovanie vylučovacej (excindačnej) žaloby, medzi ktoré patrí, aby osoba, ktorá sa domáha vylúčenia veci zo súpisu, preukázala nielen to, že vec nemala byť do súpisu zaradená, ale aj, že právo, ktoré vylučovalo zaradenie veci do súpisu, svedčí jej, t. j. aby preukázala, že má tzv. „lepšie právo“ k (vylučovanej) veci. Odvolací súd v zhode so závermi súdu prvej inštancie konštatoval (§ 387 ods. 2 C. s. p.), že žalobca nepreukázal ani jeden zo zákonných predpokladov pre úspešnosť ním podanej žaloby. Z časových údajov a výsledkov vykonaného dokazovania bolo preukázané, že pred účinkami konkurzu vyhláseného na majetok úpadcu zanikla výhrada vlastníckeho práva žalobcu k majetku, resp. k dielu, realizovaného podľa zmluvy o dielo pre objednávateľa - osobu odlišnú od úpadcu, ktoré sa stalo súčasťou hlavnej veci - polyfunkčného komplexu EUROPALACE (§ 120 ods. 1 OZ) vo vlastníctve úpadcu. Odvolací súd uzavrel, že ak žalobcovi v čase účinkov vyhláseného konkurzu na majetok úpadcu a ani k momentu súpisu majetku do konkurznej podstaty úpadcu už nesvedčalo vlastnícke právo k tvrdenému majetku (dielu) z titulu zániku dojednanej výhrady vlastníckeho práva, ak sa majetok, resp. vykonané dielo stalo súčasťou hlavnej veci vlastníka - úpadcu, tak žalobca nemohol byť úspešný so svojou vylučovacou žalobou a jej zamietnutie súdom prvej inštancie je vecne správnym rozhodnutím. Odvolací súd vzhľadom na prijaté závery relevantné pre rozhodnutie vo veci zhodne so súdom prvej inštancie nepovažoval za dôvodné ani návrhy žalobcu na doplnenie dokazovania k tvrdenej nedobromyseľnosti žalovaného ako zhotoviteľa diela (čoby spracovateľa cudzej veci) z hľadiska jeho personálneho prepojenia s úpadcom, k možnosti demontáže majetku (diela), či k výške pomernej časti z výťažku zo speňaženia konkurznej podstaty. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa ust. § 396 v spojení s § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1 C. s. p.

7. Rozsudok odvolacieho súdu v zákonnej dovolacej lehote (§ 427 ods. 1 C. s. p.) napadol žalobca (ďalej aj „dovolateľ“) dovolaním, ktorým sa domáhal, aby dovolací súd napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu zrušil a vrátil mu vec na ďalšie konanie, prípadne aby zrušil aj rozhodnutie súdu prvej inštancie a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie. Zároveň dovolateľ žiada nahradiť trovy konania v rozsahu 100%.

8. Dovolateľ vymedzil dôvody dovolania kumulatívne podľa ust. § 420 písm. f/ a § 421 ods. 1 písm. a/ a b/ C. s. p. Uviedol, že vadu podľa ust. § 420 písm. f/ C. s. p. vidí v tom, že súd prvej inštancie vykonal pojednávanie a rozhodol vo veci dňa 6. apríla 2018, hoci žalobca nebol v tom čase povinne právne zastúpený. Odvolací súd ako aj súd prvej inštancie tak nad rámec C. s. p. a na ťarchu žalobcu vyslovili, že jeho právne zastúpenie nebolo nevyhnutné v čase meritórneho rozhodnutia, ktorému však predchádzala záverečná reč vyžadujúca kvalifikované právne zhodnotenie za účelom preukázania vlastníckeho práva žalobcu a opodstatnenosti jeho nároku. Ak by sa aj žalobca (bez právneho zástupcu) na pojednávanie dostavil, na jeho vyjadrenia by súd neprihliadal v dôsledku potreby zvolenia si kvalifikovaného právneho zástupcu. Podľa žalobcu ide o procesnú podmienku, ktorá musí byť v konaní splnená v každom jeho štádiu, inak súd nemôže so stranou náležite konať a nedostatok tejto podmienky možno odstrániť. Tým, že súd prvej inštancie bez odstránenia nedostatku tejto procesnej podmienky vydal vo veci samej rozhodnutie, ktorým sa konanie končí, porušil ust. § 161 ods. 3 C. s. p. Žalobca nebol na pojednávaní prítomný, preto sa nemohol oboznámiť s prednesmi žalovaného na pojednávaní 6. apríla 2018, ktoré súd prvej inštancie prevzal do svojho rozhodnutia. Aj keď podľa odvolacieho súdu ide o vyjadrenie zhodné s tým, čo bolo žalobcovi doručené prostredníctvom právneho zástupcu, nič to podľa žalobcu nemení na tom, že okresný súd mal povinnosť ponechať mu priestor na záverečné zhodnotenie prostredníctvom právneho zástupcu. Takýmto, podľa dovolateľa nesprávnym postupom, mu súd prvej inštancie a následne aj odvolací súd odňal právo konať pred súdom a uplatňovať svoje práva, v dôsledku čoho bolo porušené jeho právo na spravodlivý proces. Z hľadiska zásady rovnosti strán v súdnom procese tak žalobca považuje rozhodnutie odvolacieho súdu za prekvapivé.

9. Podľa dovolateľa je rozdiel medzi splnením podmienok na prejednanie veci v neprítomnosti strany

(žalobcu) a na meritórne rozhodnutie, keďže meritórnemu rozhodnutiu predchádza podľa ust. § 182 C. s. p. zhrnutie návrhov strán a vyjadrenie sa k dokazovaniu a k právnej stránke veci. Zvýraznil, že „v danom prípade ide o náročnú vec, ktorá si vyžadovala kvalifikované vyjadrenie sa k veci“ a je názoru, že okresný súd nemohol na dotknutom pojednávaní meritórne rozhodnúť. Keďže okresný súd dal priestor na záverečnú reč žalovanému, nie však žalobcovi, došlo k porušeniu práva žalobcu na spravodlivé konanie. Dovolateľ poukázal na vybrané rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“), Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej aj „ústavný súd“) a Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej aj „ESLP“) k princípu rovnosti zbraní a kontradiktórnosti konania.

10. Dovolateľ za dôvody podľa ust. § 420 písm. f/ C. s. p. označil aj absenciu akejkoľvek úvahy odvolacieho súdu k problematike dobromyseľnosti „spracovateľa“, resp. žalovaného ako vlastníka novej veci a v tomto smere nepreskúmateľnosť a arbitrárnosť napadnutého rozsudku spôsobuje podľa dovolateľa porušenie jeho práva na spravodlivé konanie. Takúto vadu dovolateľ videl aj v tom, že odvolací súd nezistil dôvody na doplnenie dokazovania žalobcom navrhnutých dôkazov (výsluchom označených svedkov, znaleckým dokazovaním, účtovnými dokladmi „o zakúpení materiálu v konkrétnej hodnote“, o výške, resp. hodnote majetku vo vlastníctve žalobcu), pričom za nedostačujúce považoval aj odôvodnenie nevykonania dôkazov. Doplnenie dokazovania je podľa dovolateľa potrebné aj k nároku uplatnenému eventuálnym petitom, teda k výške peňažnej náhrady a ak odvolací súd dokazovanie nedoplnil, postupoval v rozpore s čl. 2 ods. 1 CSP a zásadou rovnosti strán.

11. K dovolaciemu dôvodu podľa ust. § 421 ods. 1 písm. a/ C. s. p. dovolateľ uviedol, že za otázku právneho posúdenia veci považuje otázku splnenia podmienky povinného právneho zastúpenia strany v konaní. Ak odvolací súd rozhodol meritórne bez splnenia tejto procesnej podmienky, „bez aplikácie príslušného zákonného ustanovenia, či aspoň odvolania sa na konkrétne rozhodnutie odvolacieho súdu, ktorý takýto postup umožňuje“, tak podľa dovolateľa rozsudok odvolacieho súdu vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci „spočívajúceho v aplikácii nesprávnych ustanovení a v nesprávnej interpretácii ust. § 90 C. s. p., a teda v odklone od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu“. Za takú prax označil rozhodnutia najvyššieho súdu - uznesenie z 30. apríla 2014, sp. zn. 6SŽf/99/2013 a uznesenie z 29. apríla 2016, sp. zn. 2Cdo/75/2016. Podľa dovolateľa „posúdenie otázky povinného právneho zastúpenia v nadväznosti na meritórne rozhodnutie záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorú okresný súd a následne krajský súd vo svojom rozsudku vyhodnotil nesprávne, odklonil sa pritom od rozhodovacej praxe odvolacieho súdu.“ Nesprávnosť právneho posúdenia veci dovolateľ videl v tom, že ak v konaní s povinným právnym zastúpením toto absentuje, tak súd nemôže vo veci rozhodnúť meritórne.

12. Nesprávnosť právneho posúdenia veci dovolateľ ďalej videl v nesprávnom posúdení otázky „dobromyseľnosti“ a otázky zániku vlastníckeho práva žalobcu. Dovolateľ pritom ako žalujúca strana dobromyseľnosť oboch personálne prepojených spoločností (SSIM, s. r. o. a úpadcu SSIM-OC, a. s.) vyvrátil, avšak táto skutočnosť zostala odvolacím súdom bez povšimnutia. Tvrdenie krajského súdu, že žalobca neunesol dôkazné bremeno a že nemožno prenášať na súd skúmanie nedobromyseľnosti, označil dovolateľ za „absurdné“, ak konanie totožnej osoby v mene oboch spoločností s poukazom na ust. § 186 ods. 1 C. s. p. netreba dokazovať a tiež ak žalobca nemal reálne možnosť predložiť súdu zmluvu o dielo medzi dotknutými spoločnosťami. Konajúca osoba v mene oboch spoločností (p. H. Q.) musela vedieť o výhrade vlastníckeho práva žalobcu dojednanej v zmluve o dielo medzi žalobcom a SSIM, s. r. o. Nedobromyseľnosť je pritom evidentná, preto bolo naopak povinnosťou žalovaného preukázať dobromyseľnosť. Dobromyseľnosť je základným predpokladom pre nadobudnutie vlastníckeho práva spracovaním, na ktoré poukazuje odvolací súd zhodne so súdom prvej inštancie. Rozsudok odvolacieho súdu tak podľa dovolateľa spočíva na nesprávnom právnom posúdení okamihu zániku výhrady vlastníckeho práva s poukazom na zánik spracovaním a žalobcom nepreukázanú nedobromyseľnosť úpadcu, čím sa odkláňa od ustálenej rozhodovacej práce odvolacieho súdu. Za takú prax dovolateľ označil rozsudok najvyššieho súdu z 26. februára 2008, sp. zn. 2 Cdo/295/2006, podľa ktorého: „Pre nadobudnutie vlastníctva právnym titulom spracovania nebola totiž splnená podmienka dobromyseľnosti staviteľa“. V tejto súvislosti za nesprávne označil dovolateľ aj konštatovanie odvolacieho súdu, že vodovodná prípojka a kanalizačná prípojka sa mali stať súčasťou (hlavnej) veci,

keďže v zmysle úpravy v § 4 ods. 6 zák. č. 442/2002 Z. z. o verejných vodovodoch a verejných kanalizáciách a o zmene a doplnení zákona č. 276/2001 Z. z. o regulácii v sieťových odvetviach, vlastník vodovodnej a kanalizačnej prípojky nemusí byť totožný s vlastníkom nehnuteľnosti, ktorá je na ňu pripojená a uvedené predmety predstavujú z právneho hľadiska samostatnú vec. K tomu dovolateľ poukázal na uznesenie najvyššieho súdu z 30. augusta 2012, sp. zn. 6Cdo/18/2011 a rozhodnutie Krajského súdu v Žiline sp. zn. 9Co/124/2017. Otázkou vlastníckeho práva je potrebné podľa dovolateľa posúdiť za použitia ust. § 542 Obchodného zákonníka v spojitosti s dojednanou výhradou vlastníckeho práva zhotoviteľa, ktorý je vlastníkom vodovodnej a kanalizačnej prípojky až do momentu jej zaplatenia. Opačný výklad by bol v rozpore so zmluvným prejavom zmluvných strán, ktorým boli strany viazané. Vo vzťahu k ostatným častiam (zdravotechnika, vykurovanie - sekundárna časť, rozvod chladiacej vody a kapilárne rohože) nebola splnená podmienka na nadobudnutie vlastníckeho práva spracovaním podľa § 135b Občianskeho zákonníka, a to najmä dobromyseľnosti spracovateľa. Podľa dovolateľa zostalo neodôvodnené, prečo odvolací súd nepristúpil k zisťovaniu hodnoty tohto majetku za účelom určenia peňažnej náhrady, ktorej výšku možno zistiť len vykonaním navrhovaných dôkazov. Žalobca uviedol, že si len plnil svoje zmluvné povinnosti, keď vyhotovil dielo a vykonal jeho montáž na mieste určenom zmluvou, pričom výhrada vlastníckeho práva ho oprávňovala následne vykonať demontáž jednotlivých súčastí diela. Vyjadril názor, že žalovaný sa podľa § 135b ods. 2 Občianskeho zákonníka nemohol stať vlastníkom diela, pretože nebol dobromyseľný, dielo tak v čase vyhlásenia konkurzu na majetok úpadcu aj v čase zápisu majetku (diela) do súpisu oddelenej (konkurznej) podstaty zabezpečeného veriteľa bolo a aj naďalej je vo vlastníctve žalobcu, pričom táto právna otázka ešte nebola dovolacím súdom vyriešená (čo zrejme smeruje k dôvodom dovolania podľa ust. § 421 ods. 1 písm. b/ C. s. p. - poznámka dovolacieho súdu).

13. Za nesprávne právne posúdenie odvolacím súdom považuje dovolateľ aj odklon od rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, ktorý spočíva v nesprávnom vyhodnotení, že neboli splnené všetky zákonom vyžadované predpoklady na vylučovaciu žalobu. V tomto smere citoval právne závery z uznesenia najvyššieho súdu z 26. októbra 2017, sp. zn. 4Obdo/6/2017. Zdôraznil, že ako vlastník majetku, resp. ním zrealizovaného diela má právo vylučujúce zapísanie majetku (diela) do súpisu predmetnej oddelenej podstaty a nie je preto správny právny záver oboch súdov nižšej inštancie o zániku dojednanej výhrady vlastníckeho práva momentom spracovania, zabudovania do polyfunkčného komplexu EUROPALACE, ktorý nastal ešte pred účinkami vyhláseného konkurzu na majetok úpadcu. Z titulu dojednanej výhrady vlastníckeho práva a v dôsledku nedobromyseľnosti, resp. „mala fides“ žalovaného, žalobcovi svedčalo vlastníctvo k dielu tak v čase vyhlásenia konkurzu ako aj k momentu zápisu tohto majetku do súpisu predmetnej oddelenej podstaty zabezpečeného veriteľa - dielo bolo do súpisu zapísané neoprávnene a je daný dôvod na jeho vylúčenie zo súpisu, a ak to nie je možné, tak je daný dôvod na vydanie pomernej časti výtlačku zo speňazenia majetku.

14. K dovolaniu sa písomne vyjadril žalovaný, ktorý k otázke povinného právneho zastúpenia žalobcu v spore za podstatné považoval, že žalobcovi po skončení jeho predošlého zastúpenia bola súdom poskytnutá primeraná a dostatočná lehota na ustanovenie si právneho zástupcu (viac ako dva mesiace) a k jeho ustanoveniu (účelovo) žalobca prikročil až v rovnaký deň, keď došlo k podaniu jeho odvolania. Argumentáciu žalobcu ohľadom podstaty kontradiktórnosti konania a s tým súvisiacej rovnosti zbrani označil za neopodstatnenú a nedôvodnú. K otázke výhrady vlastníckeho práva poukázal na svoju doterajšiu argumentáciu v spore a zhrnul, že

a/ dielo žalobca zhotovil pre SSIM, s. r. o. a stalo sa súčasťou (dokončenej) stavby vo výlučnom vlastníctve úpadcu ako originárneho vlastníka, pričom navrátenie do predošlého stavu bez poškodenia stavby nie je možné,

b/ ku dňu vyhláseniu konkurzu na majetok úpadcu tak už žalobca nebol vlastníkom diela, c/ po dokončení stavby boli niektoré jej časti predané tretím osobám (byty, nebytové priestory), ktoré boli ich vlastníkom aj v čase podania excindačnej žaloby a žalobca nepreukázal, či ním realizované dielo je v celom rozsahu zabudované v časti, ktorá bola v čase podania žaloby vo vlastníctve úpadcu a nepredložil ani presnú špecifikáciu majetku (jednotlivé zložky majetku), ktorý žiada vylúčiť, resp. za ktorý žiada peňažnú náhradu, d/ žalobca odpočiatku vedel kto je vlastníkom rozostavanej stavby (úpadca) a pri aplikácii ust. § 135b OZ je nevyhnutné brať do úvahy, že osobou, ktorá dielo spracovala, je žalobca,

preto o nedobromyseľnosti žalovaného nie je možné hovoriť,

e/ relevantné sú závery v rozsudku odvolacieho súdu, že samotný žalobca pri podaní žaloby nepreukázal, že mu svedčí „lepšie právo“ k veci, vylúčenia ktorej sa domáha, t. j. nepreukázal jeden z predpokladov pre úspešnosť podanej žaloby. Tiež nie je možné žalobou žiadať, aby v rámci údajného ukrátenia na majetku žalobcu bola do peňažnej náhrady zahrnutá aj cena žalobcom vykonanej práce na diele. Navrhol, aby dovolací súd dovolanie žalobcu zamietol, eventuálne aby napadnutý rozsudok odvolacieho súdu zmenil tak, že konanie zastaví a žalovanému prizná plnú náhradu trov dovolacieho konania.

15. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 35 C. s. p.), po zistení, že dovolanie podal včas žalobca, v ktorého neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 C. s. p.), zastúpený v súlade s ust. § 429 ods. 1 C. s. p., bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 C. s. p. veta pred bodkočiarkou) viazaný dovolacími dôvodmi (§ 440 C. s. p.) preskúmal napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu ako aj konanie, ktoré predchádzalo jeho vydaniu a dospel k záveru, že dovolanie žalobcu je potrebné odmietnuť.

16. V danom prípade bolo dovolanie podané po 1. júli 2016, kedy nadobudol účinnosť nový civilný procesný kódex (C. s. p.). Aj za účinnosti C. s. p. je potrebné dovolanie považovať za mimoriadny opravný prostriedok, ktorý má v systéme opravných prostriedkov civilného sporového konania osobitné postavenie. Dovolanie aj podľa novej právnej úpravy nie je „ďalším odvolaním“ a dovolací súd nesmie byť vnímaný procesnými stranami ani samotným dovolacím súdom ako tretia inštancia, v rámci konania ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie odvolacieho súdu (porovnaj sp. zn. 1 Cdo 113/2012, 2 Cdo 132/2013, 3 Cdo 18/2013, 4 Cdo 280/2013, 5 Cdo 275/2013, 6 Cdo 10/2012, 7 Cdo 92/2012 a 1 Cdo 145/2018).

17. Už v rozhodnutiach vydaných do 30. júna 2016 najvyšší súd opakovane vyjadril záver aktuálny aj v súčasnosti, v zmysle ktorého právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je tiež právo domôcť sa na opravnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšej inštancie, sa v civilnom sporovom konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých môže súd konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania, vrátane dovolacieho konania (1 Cdo 6/2014, 3 Cdo 357/2015, 4 Cdo 1176/2015, 5 Cdo 255/2014, 8 Cdo 400/2015). Posúdenie, či sú alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu.

18. Vo vzťahu ku všetkým mimoriadnym prostriedkom platí, že narušenie princípu právnej istoty strán, ktorých právna vec bola právoplatne skončená meritórnym rozhodnutím predstavujúcim *res iudicata*, musí byť vyvážené sprísnenými podmienkami prípustnosti. Právnu úpravu dovolania a dovolacieho konania, ktorá stanovuje podmienky, za ktorých môže byť výnimočne prelomená záväznosť už právoplatného rozhodnutia, nemožno interpretovať rozširujúco; namieste je skôr reštriktívny výklad (3 Cdo 319/2013, 1 Cdo 348/2013, 3 Cdo 357/2016, 3 ECdo 154/2013, 3 Cdo 208/2014).

19. Naďalej je tiež plne opodstatnené konštatovanie, že ak by najvyšší súd bez ohľadu na neprípustnosť dovolania pristúpil k posúdeniu vecnej správnosti rozhodnutia odvolacieho súdu a na tom základe ho prípadne zrušil, porušil by základné právo na súdnu ochranu toho, kto stojí na opačnej procesnej strane (II. ÚS 172/2003).

20. Uvedenej mimoriadnej povahy dovolania zodpovedá aj právna úprava jeho prípustnosti. Podľa ustanovenia § 419 C. s. p., proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, len ak to zákon pripúšťa. Z citovaného ustanovenia *expressis verbis* vyplýva, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu - ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, tak takéto rozhodnutie nemožno úspešne napadnúť dovolaním. Prípady, v ktorých je dovolanie proti rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, sú taxatívne vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 C. s. p.

21. Podľa ust. § 447 písm. c/ C. s. p., dovolací súd odmietne dovolanie, ak smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je dovolanie prípustné.

22. Podľa ust. § 447 písm. f/ C. s. p., dovolací súd odmietne dovolanie, ak nie je odôvodnené prípustnými dovolacími dôvodmi alebo ak dovolacie dôvody nie sú vymedzené spôsobom uvedeným v § 431 až 435.

23. Dovolateľ podal dovolanie z dôvodov podľa ust. § 420 písm. f/ C. s. p. a súčasne z dôvodov podľa ust. § 421 ods. 1 písm. a/ a písm. b/ C. s. p. Je potrebné uviesť, že ust. § 420 zakladá samostatne prípustnosť dovolania a rovnako samostatne zakladá prípustnosť dovolania aj § 421 C. s. p. Zákon medzi nimi neupravuje žiadnu súvislosť, a to ani podmieňujúcu, ani vylučujúcu (pozri uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky č. k. PLz. ÚS 1/2018-22 zo dňa 25. apríla 2018).

24. Podľa § 420 C. s. p., dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

25. Podľa § 431 ods. 1 a 2 C. s. p., dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada.

26. Podľa § 421 ods. 1 C. s. p. dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

27. Podľa § § 432 ods. 1 a 2 C. s. p., dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia.

28. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 C. s. p.). Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (porovnaj § 428 C. s. p.). Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa § 447 písm. f/ C. s. p., je procesnou povinnosťou dovolateľa vysvetliť v dovolaní, z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania a označiť v dovolaní náležitým spôsobom dovolací dôvod (§ 420 alebo § 421 C. s. p. v spojení s § 431 ods. 1 C. s. p. a § 432 ods. 1 C. s. p.). V dôsledku uvedenej viazanosti dovolací súd neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dôvodom prípustnosti dovolania.

29. Vyššie citované ustanovenie § 420 C. s. p. upravuje tzv. vady zmätočnosti a je nevyhnutné, aby dovolateľ v dovolaní jednoznačne uviedol, ktorou z vád zmätočnosti uvedenou pod písm. a/ až f/ je podľa jeho názoru rozhodnutie odvolacieho súdu, resp. konanie, ktoré jeho vydaniu predchádzalo, poznačené a zároveň je jeho (procesnou) povinnosťou podľa ust. 431 ods. 2 C. s. p. uviesť, v čom konkrétne táto vada spočíva.

30. V danom prípade žalobca v dovolaní namietol vadu zakotvenú v ust. § 420 písm. f/ CSP, spočívajúcu v nesprávnom procesnom postupe súdu, ktorým dovolateľovi znemožnil, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu jeho práva na spravodlivý proces. Pre naplnenie prípustnosti dovolania podľa § 420 písm. f/ C. s. p. je nevyhnutné kumulatívne splnenie troch znakov, ktorými sú: 1/ nesprávny procesný postup súdu, 2/ tento nesprávny procesný postup znemožnil strane realizovať jej patriace procesné práva a zároveň 3/ intenzita tohto zásahu dosahovala takú mieru, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

31. Pod pojmom nesprávny procesný postup je potrebné rozumieť taký postup súdu, ktorý je v rozpore so zákonom. Aby bola daná prípustnosť dovolania, musí súd svojím nesprávnym procesným postupom znemožniť strane sporu realizovať jej patriace procesné práva, ktoré jej priznáva zákon. Medzi tieto procesné práva patria v zmysle judikatúry najvyššieho súdu napr.: právo vykonávať procesné úkony vo formách stanovených zákonom, právo nazerať do spisu a robiť si z neho výpisky, právo vyjadriť sa k návrhom na dôkazy a ku všetkým vykonaným dôkazom, právo byť predvolaný na súdne pojednávanie, právo strany konať pred súdom vo svojom materinskom jazyku, alebo v jazyku, ktorému rozumie, právo na to, aby bol strane rozsudok doručený do vlastných rúk. Naopak medzi tieto práva nepatrí právo strany sporu na to, aby súd akceptoval jej procesné návrhy, aby súd rozhodol v súlade s predstavami strany sporu, alebo aby súd odôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv strany sporu.

32. K namietanej vade malo dôjsť nesprávnym procesným postupom súdu prvej inštancie, a to vykonaním pojednávania s rozhodnutím vo veci samej 6. apríla 2018 v neprítomnosti žalobcu, ktorý k tomuto momentu nebol povinne zastúpený advokátom. Z odôvodnenia napadnutého rozsudku odvolacieho súdu vyplývajú relevantné zistenia korešpondujúce s obsahom spisu, podľa ktorých žalobca bol v spore riadne povinne zastúpený advokátom a to až do skončenia zastúpenia v zmysle oznámenia žalobcu adresovaného Okresnému súdu Žilina z 2. februára 2018. Vzhľadom na ust. § 90 ods. 1 C. s. p., podľa ktorého strana musí byť zastúpená advokátom v sporoch vyvolaných a súvisiacich s konkurzom, ku ktorým patrí aj predmetný excindačný spor, súd prvej inštancie dňa 2. februára 2018 a opakovane dňa 5. marca 2018 písomne vyzval žalobcu na zvolenie si právneho zástupcu a poučil ho podľa ust. § 90 ods. 1 a 2 C. s. p. Pokiaľ žalobcovi bola prvá výzva súdu doručená 19. februára 2018, druhá výzva 22. marca 2018 a žalobca si advokáta (právneho zástupcu) nezvolil a zostal voči súdu nečinný, hoci mal vedomosť aj o nariadenom termíne pojednávania na deň 6. apríla 2018, tak jeho vykonanie okresným súdom v neprítomnosti strany žalobcu nepredstavuje taký procesný postup, ktorým by došlo k porušeniu práva žalobcu na spravodlivý proces. Dovolací súd sa stotožnil aj so záverom odvolacieho súdu, že doba medzi (najneskôr) 19. februárom 2018 a 6. aprílom 2018 predstavuje na strane žalobcu primeraný - dostatočný časový priestor pre zabezpečenie povinného zastúpenia v spore podľa § 90 ods. 1 C. s. p. Žalobca v tomto smere v podanom odvolaní proti rozsudku súdu prvej inštancie a ani v dovolaní uspokojivo nevysvetlil svoje omisívne správanie napriek opakovanej výzve súdu a jeho poučeniu o následkoch nezvolenia si advokáta v primeranej lehote určenej súdom. K žalobcom namietanej (ne)primeranosti doby pre zvolenie si (nového) advokáta žiada sa dovolaciemu súdu dodať, že predmetné súdne konanie už bolo v procesnom štádiu po zrušení prvého rozsudku súdu prvej inštancie z 13. mája 2016 a aj zo zrušujúceho uznesenia odvolacieho súdu z 13. septembra 2017 bol zrejмый jeho právny názor pre ďalšie prejednanie a rozhodnutie sporu, záväzný pre súd prvej inštancie. Preto nebolo opodstatnené tvrdenie žalobcu o neprimeranosti doby poskytnutej pre zvolenie si advokáta z dôvodu, že „v danom prípade ide o náročnú vec, ktorá si vyžadovala kvalifikované vyjadrenie sa k veci“.

33. Hoci ustanovenie § 90 ods. 1 C. s. p. pre vymenované druhy sporov stanovuje povinné právne zastúpenie a advokátom, pendantom tejto povinnosti nepochybne je právo strany zvoliť si určitého advokáta, ktoré nemôže byť nahradené súdom, pričom úlohou súdu je poučiť stranu o následkoch, ak si strana nezvolí advokáta v primeranej lehote určenej súdom. Podľa ust. § 90 ods. 2 C. s. p. týmto následkom je neprihliadanie súdom na úkony (povinne nezastúpenej) strany. Ak strana, napriek splneniu poučovacej povinnosti súdom (§ 90 ods. 1, 2 v spojení s § 160 ods. 1 C. s. p.), zostane v určenej lehote nečinná, tak stráca svoje procesné práva v spore viazané na povinné právne zastúpenie advokátom v

rozsahu vymedzenom ustanovením § 90 ods. 2 C. s. p. Ide o premietnutie právnej zásady „vigilantibus iura scripta sunt“ (práva patria bdelym).

34. V nadväznosti na uvedené dovolací súd konštatuje, že ak si žalobca bezdôvodne advokáta v súdom určenej primeranej lehote nezvolil, a to ani vo vzťahu k nariadenému pojednávaniu 6. apríla 2018, tak jeho vykonanie v neprítomnosti žalujúcej strany nemohlo vo svojom dôsledku znamenať porušenie práva žalobcu na spravodlivý proces postupom súdu. Tento záver sa rovnako týka aj nadväzujúcej námietky dovolateľa, že súd prvej inštancie svojím postupom (vykonaním pojednávania 6. apríla 2018) odňal žalobcovi právo na vyjadrenie sa k veci, na záverečnú reč a tým porušil princíp rovnosti strán. Uvedená námietka dovolateľa nie je opodstatnená, keďže zo zápisnice o priebehu pojednávania vykonaného 6. apríla 2018 vyplýva, že súd prvej inštancie dal (stranám) priestor na záverečné reči (§ 182 C. s. p.), pričom žalobca sa o reálne využitie tohto poskytnutého práva obral sám svojou neúčastou na pojednávaní v spojení s bezdôvodným nespĺnením výslovnej a opakovanej výzvy súdu na zvolenie si advokáta v určenej primeranej lehote predchádzajúcej dotknutému pojednávaniu. K porušeniu práva na spravodlivý proces by na strane žalobcu mohlo dôjsť len v prípade, ak by súd prvej inštancie v rozpore s ust. § 182 C. s. p. stranám na pojednávaní 6. apríla 2018 nevytvoril žiadny priestor pre záverečné reči. Dôsledky predmetnej nedôvodnej procesnej nečinnosti žalobcu v prvoinštančnom konaní nemôžu byť hodnotené na ťarchu protistrany, či súdov nižších inštancií tak ako to namieta žalobca v dovolaní.

35. K argumentácii dovolateľa o porušení § 161 ods. 3 C. s. p. predmetným postupom súdu prvej inštancie ako dovolacom dôvode podľa § 420 písm. f/ C. s. p., dovolací súd uvádza, že podľa § 161 ods. 3 C. s. p., ak ide o nedostatok procesnej podmienky, ktorý možno odstrániť, súd urobí vhodné opatrenia na jeho odstránenie. Pritom spravidla môže pokračovať v konaní, ale nesmie vydať rozhodnutie, ktorým sa konanie končí. Ak sa nepodarí nedostatok procesnej podmienky odstrániť, súd konanie zastaví. V danom prípade v rámci vymedzených dovolacích dôvodov ide o posúdenie a zodpovedanie otázky, či povinné zastúpenie advokátom v sporoch vyvolaných alebo súvisiacich s konkurzom a reštrukturalizáciou, je podmienkou konania, bez splnenia ktorej nie je možné pokračovať v konaní, resp. bez splnenia ktorej je síce možné pokračovať v konaní ale bez možnosti vydať rozhodnutie, ktorým sa konanie končí.

36. Podmienky konania všeobecne vymedzuje ustanovenie § 161 ods. 1 C. s. p., podľa ktorého ak tento zákon neustanovuje inak, súd kedykoľvek počas konania prihliada na to, či sú splnené podmienky, za ktorých môže konať a rozhodnúť (ďalej len „procesné podmienky“). Zjednodušene povedané procesné podmienky sú podmienky, len za splnenia ktorých súd môže konať a rozhodnúť.

37. Najvyšší súd už v minulosti vyslovil, že povinné právne zastúpenie je procesnou podmienkou, ktorú je konajúci súd povinný skúmať kedykoľvek (§ 161 ods. 1 C. s. p.). Nedostatok procesnej podmienky predstavuje pre konajúci súd takú prekážku, pre ktorú nie je možné v konaní ďalej konať a rozhodnúť. Nedostatok povinného právneho zastúpenia je považovaný za odstrániteľný nedostatok procesnej podmienky, pri jeho odstránení však súd postupuje podľa právnej úpravy obsiahnutej v ust. § 90 ods. 2 C. s. p., ktorá predstavuje osobitnú úpravu odstraňovania a následkov nedostatku povinného právneho zastúpenia (ako konkrétneho nedostatku procesnej podmienky) vo vzťahu k všeobecnej úprave odstraňovania a následkov procesnej podmienky obsiahnutej v ust. § 161 ods. 2 a 3 C. s. p. (R 39/2019 - uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 29. apríla 2019, sp. zn. 4Obo/8/2018, ods. 8). Vzhľadom na špeciálnu právnu úpravu sankcie v prípade neodstránenia nedostatku povinného právneho zastúpenia obsiahnutú ust. § 90 ods. 2 C. s. p., v podobe neprihliadania na úkony strany vykonané bez právneho zastúpenia, je vždy úlohou súdu rozlíšiť, na ktoré úkony už súd neprihliada, pričom ak neprihliada na žalobu, je potrebné konanie zastaviť. Ak konajúci súd neprihliada len na úkony strany, ktoré nemajú za následok začatie konania, pokračuje súd v spore ďalej tak, ako keby takýto úkon nebol urobený. Preto nie je vždy nevyhnutným následkom nedostatku povinného právneho zastúpenia zastavenie konania (R 39/2019 - uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 29. apríla 2019, sp. zn. 4Obo/8/2018, ods. 10).

38. Najvyšší súd aj v uznesení zo dňa 15. novembra 2019, sp. zn. 4Obdo/97/2018, vyslovil, že ak však

počas konania nastane situácia, že pôvodne advokátom zastúpená strana sporu v ďalšom priebehu konania nebude zastúpená, napr. z dôvodu vypovedania splnomocnenia advokátom, alebo z dôvodu odvolania splnomocnenia stranou, sa správne podľa § 90 ods. 2 C. s. p. nemá prihliadať výlučne na tie úkony strany, ktoré uskutočnila po tom, ako už nebola splnená podmienka zastúpenia. Na tie úkony, ktoré uskutočnila strana sporu v čase, keď bola riadne zastúpená, je súd povinný prihliadať a pri svojom rozhodovaní z nich vychádzať.

39. V danej veci nie je správny názor dovolateľa, že súd prvej inštancie po skončení povinného právneho zastúpenia žalobcu advokátom v priebehu sporu mohol v konaní pokračovať, ale rozhodnúť mohol len o zastavení konania podľa ust. § 161 ods. 3 C. s. p. a že nemohol vo veci na pojednávaní 6. apríla 2018 rozhodnúť rozsudkom. Vzhľadom na vyššie konštatovaný procesný stav predchádzajúci vydaniu rozsudku súdu prvej inštancie, na prednostnú osobitnú úpravu v ust. § 90 ods. 1 a 2 C. s. p. a s odkazom aj na judikát publikovaný v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky č. 5/2019 pod R 39/2019, podľa ktorého prvej právnej vety: „v prípade neodstránenia nedostatku povinného právneho zastúpenia podľa § 90 ods. 1 C. s. p. po výzve súdu (§ 90 ods. 2 C. s. p.), súd neprihliada na úkony vykonané bez právneho zastúpenia“, nepochybil súd prvej inštancie, ak v posudzovanej veci po bezvýslednom uplynutí primeranej lehoty určenej podľa § 90 ods. 2 C. s. p. vykonal 6. apríla 2018 pojednávanie v neprítomnosti žalobcu a na tomto pojednávaní meritórne rozhodol.

40. Podľa najvyššieho súdu všeobecné ustanovenie § 161 ods. 3 veta druhá C. s. p. vo vzťahu k osobitnej úprave v § 90 ods. 1 a 2 C. s. p. treba vykladať tak, že zákaz vydať rozhodnutie, ktorým sa konanie končí, platí len počas odstraňovania nedostatku procesnej podmienky povinného zastúpenia v konaní, teda do skončenia primeranej lehoty určenej súdom podľa ust. § 90 ods. 2 C. s. p.

41. Dovolací súd v zásade súhlasí s dovolateľom, že podstatou kontradiktórnosti, ktorou je principiálne ovládané civilné sporové súdne konanie a s kontradiktórnosťou súvisiaceho princípu rovnosti zbraní je, aby sporové strany mali reálnu možnosť využiť svoje práva a predložiť svoje argumenty, resp. reagovať na argumenty protistrany. K tomu však žalobcovi súd prvej inštancie v celom konaní o spore vytvoril svojím procesným postupom predchádzajúcim vydaniu rozsudku na pojednávaní 6. apríla 2018 legitímny a dostatočný priestor, a to aj po skončení povinného právneho zastúpenia žalobcu advokátom. V kontradiktórnom procese majú byť nositeľom procesnej iniciatívy sporové strany - žalobca iniciuje konanie a má mať záujem na efektívnom vedení konania a rovnako žalovaný má v spore vyvíjať iniciatívu vo forme procesnej obrany, ak chce procesne obstať. Pokiaľ súd náležite postupoval podľa ust. § 90 ods. 2 C. s. p., avšak žalobca zostal v súdom určenej primeranej lehote na zvolenie si advokáta nečinný a na výzvu súdu dokonca opakovane svojvoľne nereagoval, potom nielenže nespĺnil procesnú povinnosť odstrániť nedostatok svojho povinného právneho zastúpenia v konaní, ale súčasne sa sám obral aj o právo byť v konaní (povinne) zastúpený zvoleným advokátom s prihliadaním na jeho úkony. Následne nemôže dôvodne vytýkať súdu, že pri možnom a zákonom pokračovaní v konaní mu ďalším svojím postupom znemožnil uskutočňovať jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva žalobcu na spravodlivý proces. Napokon v dovolaní napadnutom rozsudku (ods. 26 až 29 odôvodnenia) dal odvolací súd k totožným námietkam žalobcovi dostatočnú a náležitú odpoveď. Dovolací súd len zvyrazňuje, že v danom prípade, po márnom uplynutí primeranej lehoty určenej žalobcovi na zvolenie si advokáta (§ 90 ods. 2 C. s. p.), bolo pokračovanie súdu prvej inštancie v konaní (§ 161 ods. 3 C. s. p.) s vykonaním pojednávania 6. apríla 2018 súladné aj s článkom 17 C. s. p., podľa ktorého súd postupuje v konaní tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá, predchádza zbytočným prieťahom, koná hospodárne a bez zbytočného a neprimeraného zaťažovania strán sporu a iných osôb.

42. K ďalšej námietke dovolateľa, že napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu považuje v časti týkajúcej sa posúdenia dobromyseľnosti „spracovateľa“ (úpadcu) ako vlastníka novej veci za nepreskúmateľné a arbitrárne, resp. nedostatočne odôvodnené, dovolací súd uvádza, že ani v tomto smere nezistil prípustný dovolací dôvod podľa ust. § 420 písm. f/ C. s. p. Z ustálenej rozhodovacej praxe Najvyššieho súdu Slovenskej republiky vyplýva, že prípadný nedostatok riadneho odôvodnenia dovolaním napadnutého rozhodnutia, nedostatočne zistený skutkový stav alebo nesprávne právne posúdenie veci nezakladá vadu

konania podľa ust. § 420 písm. f/ C. s. p. Nejde totiž o nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci „strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces“ (uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3 Cdo 26/2017), pričom je potrebné poukázať aj na judikáty R 111/1998 a R 2/2016 v plnej miere aplikovateľné aj od 1. júla 2016 na konania podľa C. s. p. Podľa stále aktuálneho Stanoviska občianskoprávneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 3. decembra 2015 (R 2/2016) nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladá inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ Občianskeho súdneho poriadku. Výnimočne, keď písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, môže ísť o skutočnosť, ktorá zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 ods. 1 písm. f/ Občianskeho súdneho poriadku (teraz § 420 písm. f/ C. s. p.). V prípade napadnutého rozsudku odvolacieho súdu nezistil dovolací súd tvrdené nedostatky odôvodnenia, ktoré by predstavovali jeho nepreskúmateľnosť v pre vec relevantných skutkových a právnych otázkach, podstatných pre rozhodnutie. [Na tomto závere nič nemení zistená zrejímavá chyba v číslovaní niektorých odsekov odôvodnenia napadnutého rozsudku odvolacieho súdu (po odseku 28 na str. 12 nesprávne nasleduje odsek 26)].

43. K tvrdeniu dovolateľa o prekvapivosti napadnutého rozsudku odvolacieho súdu uvádza dovolací súd, že predmetom vady zmätočnosti podľa § 420 písm. f/ C. s. p. môže byť len namietaný procesný postup súdu, nie však samotné rozhodnutie. V namietanom procesnom postupe (vykonanie pojednávania 6. apríla 2018 v neprítomnosti strany žalobcu) dovolací súd nezistil ako jeho dôsledok nepredvídateľnosť či prekvapivosť rozhodnutia. Predvídateľné je také rozhodnutie, ktorému predchádza predvídateľný postup pri konaní a rozhodovaní. Zákon ustanovuje, že účastníci by nemali byť zaskočení možným iným právnym posúdením vecí súdom bez toho, aby im bolo umožnené tvrdiť skutočnosti významné z hľadiska sudcovho právneho názoru a navrhnúť na ich preukázanie dôkazy. Rovnako by nemali byť zaskočení takým postupom súdu, ktorý nemá oporu v predvídateľnom právnom postupe súdu, ktorý nie je v súlade s procesným právom a jeho pravidlami (viď uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 7 Cdo 42/2010 zo 17. októbra 2011). Namietaný postup pri vedení konania súdom prvej inštancie v štádiu po oznámení skončenia povinného zastúpenia žalobcu advokátom práve v súvislosti s náležitým dodržaním postupu súdu podľa ust. § 90 ods. 1 a C. s. p. nie je možné hodnotiť ako nepredvídateľný.

44. Pokiaľ ide o nevykonanie všetkých žalobcom navrhnutých dôkazov v súvislosti s iným než žalobcom predkladaným právnym hodnotením veci, tak rovnako nejde o procesný postup, ktorý by predstavoval prípustný dovolací dôvod podľa § 420 písm. f/ C. s. p. Vo vzťahu k dokazovaniu v napadnutom rozsudku odvolací súd k procesnému postupu súdu prvej inštancie správne poukázal na to, že z práva na spravodlivý súdny proces pre procesnú stranu nevyplyva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodoval v súlade s jej vôľou a požiadavkami, ale ani právo vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ňou navrhnutých dôkazov súdom a dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 97/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03). Nevykonanie určitého dôkazu môže mať za následok len neúplnosť skutkových zistení (vedúcu prípadne k vydaniu nesprávneho rozhodnutia), nie však procesnú vadu podľa § 420 písm. f/ C. s. p. (do 30. júna 2016 išlo o ust. § 237 O. s. p., viď R 37/1993). Zo samej skutočnosti, že súd v priebehu konania nevykonával všetky navrhované dôkazy alebo vykonal iné dôkazy na zistenie skutočného stavu, nemožno vyvodiť, že dovolanie proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je podľa ust. § 237 písm. f/ O. s. p. (t. č. § 420 písm. f/ CSP -pozn. dovolacieho súdu) prípustné (viď R 125/1999).

45. Na základe vyššie uvedeného dovolací súd dospel k záveru, že k dovolateľom namietanej vade zmätočnosti uvedenej v § 420 písm. f/ C. s. p. nedošlo a v tejto časti dovolanie žalobcu ako neprípustné podľa § 447 písm. c/ C. s. p. odmietol.

46. V dovolaní žalobca ďalej tvrdí existenciu dovolacieho dôvodu podľa § 421 ods. 1 písm. a/ C. s. p. Pokiaľ sa vyvodzuje prípustnosť dovolania z ust. § 421 ods. 1 písm. a/ C. s. p., tak dovolateľ by mal v dovolaní

a/ konkretizovať právnu otázku riešenú odvolacím súdom a uviesť, ako ju riešil odvolací súd, b/ vysvetliť a označením rozhodnutia najvyššieho súdu doložiť, v čom sa riešenie právnej otázky odvolacím súdom odklonilo od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, c/ uviesť, ako by mala byť táto otázka správne riešená. Samotné polemizovanie dovolateľa s právnymi názormi odvolacieho súdu, prosté spochybňovanie správnosti jeho rozhodnutia alebo kritika tohto, ako odvolací súd pristupoval k riešeniu právnej otázky významovo nezodpovedajú kritériu uvedenému v § 421 ods. 1 písm. a/ C. s. p.

47. Dovolací súd najskôr riešil otázku prípustnosti dovolania z dôvodu § 421 ods. 1 písm. a/ C. s. p., teda, či dovolateľ jasne vymedzil konkrétny, zákonom predpokladaný dovolací dôvod, či presne uviedol, ktorý konkrétny judikát uverejnený v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky, resp. rozhodnutie dovolacieho súdu ustálené v jeho rozhodovacej praxi nerešpektoval odvolací súd vo svojom rozhodnutí. Tento dôvod prípustnosti sa musí viazať na konkrétnu ustálenú rozhodovaciu prax najvyššieho súdu, ktorá nebola rešpektovaná zo strany odvolacieho súdu, a to v tom, že odvolací súd zaujal iný právny záver, než aký v konkrétnej právnej otázke zaujal najvyšší súd. Zmyslom jednotnej interpretácie zákona je zabezpečenie jednoty uplatnenia právnej úpravy v rovnakých prípadoch a tým zvýšenie právnej istoty a umožnenie subjektom práva predvídať postup súdu, ktorý právna norma ukladá alebo predvída.

48. Podľa dovolateľa v rozhodnutí odvolacieho súdu došlo k nesprávnemu právnemu posúdeniu procesného postupu súdu prvej inštancie vo vzťahu k vykonaniu pojednávania 6. apríla 2018 s vydaním meritorneho rozhodnutia, a to nesprávnou aplikáciou a interpretáciou ust. § 90 ods. 2 C. s. p. vo väzbe na § 161 ods. 3 C. s. p. Podľa dovolateľa išlo o „posúdenie otázky splnenia podmienky povinného právneho zastúpenia v nadväznosti na vydanie meritorneho rozhodnutia o podanej žalobe“, pričom v rozhodnutí sa mal odvolací súd odkloniť od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu. Za takú prax označil dovolateľ uznesenie najvyššieho súdu z 30. apríla 2014, sp. zn. 6Sžf/99/2013 a uznesenie najvyššieho súdu z 29. apríla 2016, sp. zn. 2 Cdo 75/2016.

49. Pokiaľ ide o uznesenie najvyššieho súdu z 30. apríla 2014, sp. zn. 6Sžf/99/2013, tak nepochybne sa nejedná o rozhodnutie dovolacieho súdu. Najvyšší súd Slovenskej republiky totiž v predmetnom konaní vedenom podľa piatej časti zák. č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení platnom a účinnom do 30. júna 2016 (ďalej aj „O. s. p.“), v ust. § 244 a nasl. O. s. p., rozhodol ako súd odvolací (§ 246c ods. 1 v spojení s § 10 ods. 2 O. s. p.). Preto dovolateľom označené rozhodnutie nespĺňa zákonné kritérium stanovené v § 421 ods. 1 písm. a/ C. s. p., a to odklon od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu.

50. Ďalej dovolateľ označil uznesenie najvyššieho súdu z 29. apríla 2016, sp. zn. 2 Cdo 75/2016, podľa ktorého: „V prípade, že dovolateľom je fyzická osoba, ktorá nemá právnické vzdelanie, musí byť v dovolacom konaní zastúpená advokátom. Povinné zastúpenie advokátom je zvláštnou podmienkou dovolacieho konania týkajúcou sa dovolania. Účelom je, aby účastníkovi, ktorý sám právnické vzdelanie nemá, bola poskytnutá kvalifikovaná právna pomoc a aby dovolanie vyhovovalo požiadavkám ustanovenia § 241 ods. 1 a 2 O. s. p. Nedostatok podmienky povinného zastúpenia dovolateľa v dovolacom konaní je možné odstrániť tým, že si dovolateľ zvolí kvalifikovaného zástupcu a k dovolaniu pripojí jeho plnomocenstvo. Ak tak však neurobí, a to ani na výzvu súdu, súd dovolacie konanie zastaví. Nedostatok zastúpenia dovolateľa kvalifikovaným zástupcom bráni dovolaciemu súdu o veci ďalej konať. Citované ustanovenie § 241 ods. 1 veta druhá O. s. p. je totiž ustanovením kogentnej povahy, ktoré nepripúšťa výnimky.“ Uvedené rozhodnutie však rieši otázku povinného právneho zastúpenia a následkov jeho absencie v dovolacom konaní podľa osobitnej právnej úpravy O. s. p. účinnej do 30. júna 2016 pre zastúpenie dovolateľa v dovolacom konaní, čo je procesná situácia celkom odlišná od posudzovanej právnej otázky povinného právneho zastúpenia a následkov jeho absencie v civilnom sporovom konaní pred súdom prvej inštancie podľa úpravy v § 90 ods. 1 a 2 C. s. p. a § 161 ods. 3 C. s. p.

51. Keďže v oboch dovolateľom označených prípadoch išlo o rozhodnutia v konaniach, v ktorých bola riešená právna otázka odlišná od prejednávanej veci a teda dovolateľ neoznačil relevantné rozhodnutia

najvyššieho súdu, v ktorých sa riešenie právnej otázky odvolacím súdom odklonilo od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, tak dovolanie v tejto časti nezodpovedá kritériám v § 421 ods. 1 písm. a/ C. s. p. Dovolací dôvod nebol vymedzený spôsobom uvedeným v § 431 až § 435 C. s. p., preto dovolací súd v tejto časti dovolanie odmietol podľa § 447 písm. f/ C. s. p.

52. Dovolateľ ďalej tvrdil dovolací dôvod podľa § 421 ods. 1 písm. a/ C. s. p. k výhrade vlastníckeho práva. Nesprávne právne posúdenie veci videl v tom, že odvolací súd „vyslovil, že vo všeobecnosti je predpokladom pre úspešné uplatňovanie vylučovacej (excindačnej) žaloby podľa ust. § 78 zákona č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii (ďalej aj ako „ZKR“), aby osoba, ktorá sa domáha vylúčenia veci zo súpisu, preukázala nielen to, že vec nemala byť zaradená do súpisu, ale aj to, že právo, ktoré vylučovalo zaradenie veci do súpisu, svedčí jej, a teda preukázala, že má k veci tzv. „lepšie právo.“ Podľa dovolateľa nesprávnosť právneho posúdenia veci odvolacím súdom spočíva „v nesprávnom posúdení otázky „dobromyseľnosti“, resp. posúdenia povinnosti okresného súdu zaoberať sa tvrdenou nedobromyseľnosťou a zároveň aj v nesprávnom posúdení otázky zániku vlastníckeho práva žalobcu.“ ... „Rozsudok krajského súdu preto spočíva na nesprávnom právnom posúdení okamihu zániku výhrady vlastníckeho práva s poukazom na zánik spracovaním a žalobcom nepreukázanú nedobromyseľnosť úpadcu SSIM-OC, a. s. a SSIM, s. r. o., čím sa odkláňa od ustálenej rozhodovacej praxe dovolaciu súdu.“ Za takú označil dovolateľ rozsudok najvyššieho súdu z 26. februára 2008, sp. zn. 2Cdo 295/2006, podľa ktorého: „Pre nadobudnutie vlastníctva právnym titulom spracovania nebola totiž splnená podmienka dobromyseľnosti staviteľa.“

53. Dovolateľom uvádzané uznesenie dovolacieho súdu je však rozhodnutím kasačným (teda nie konečným v danej veci), teda nenapĺňa znaky v zmysle § 421 ods. 1 písm. a/ C. s. p. a zároveň rieši odlišnú otázku, než ktorá bola kľúčová pre rozhodnutie v danej veci, keďže touto otázkou nie je dobromyseľnosť nadobudnutia vlastníckeho práva pozemku spracovaním stavbou (rekreačnej chaty) na cudzom pozemku, riešená v označenom uznesení najvyššieho súdu.

54. Pokiaľ dovolateľ poukázal na názor odvolacieho súdu, že „neoddeliteľnosť veci nemusí znamenať len jej fyzickú neoddeliteľnosť, ale môže ísť aj o funkčnú neoddeliteľnosť“, pričom vytkol odvolaciemu súdu, že tento názor sa neopiera o existujúci právny stav, v ktorom smere výslovne odkázal na úpravu vlastníckeho práva k vodovodným a kanalizačným prípojkám v zmysle § 4 ods. 6 zák. č. 442/2002 Z. z. o verejných vodovodoch a kanalizáciách a o zmene a doplnení zákona č. 276/2001 Zb. o regulácii v sieťových odvetviach a v tejto spojitosti označil ako judikatúru uznesenie najvyššieho súdu z 30. augusta 2012 sp. zn. 6 Cdo 18/2011 a rozsudok Krajského súdu v Žiline z 15. júna 2017 sp. zn. 9Co/124/2017, tak dovolací súd z obsahu spisu zistil, že odvolanie žalobcu takto vymedzenú argumentáciu neobsahovalo. Nie je preto možné sa prípustne domáhať až v dovolacom konaní posudzovania právnych otázok, ktoré neboli predmetom rozhodnutia odvolacieho súdu. Navyiac uvádzaný rozsudok Krajského súdu v Žiline netvorí ustálenú rozhodovaciu prax dovolacieho súdu a uznesenie najvyššieho súdu z 30. augusta 2012 sp. zn. 6 Cdo 18/2011 je opäť zrušujúcim (nie konečným) rozhodnutím, ktoré nezodpovedá kritériám v zmysle § 421 ods. 1 písm. a/ C. s. p. Dovolací súd s poukazom na samotný účel a význam dovolacieho konania dodáva, že dovolateľ musí celú argumentáciu a návrhy, ktoré považuje pre vec a konanie za významné, uplatniť a predostrieť už v odvolacom konaní. Úlohou dovolacieho súdu je potom už len posúdiť, či tieto argumenty a návrhy odvolací súd riadne preskúmal a či k nim zaujal správny právny záver. Dovoláním nie je možné obháďať povinnosť vyčerpať riadne opravné prostriedky na ochranu subjektívnych práv dovolateľa, a to tak formálne, ako aj materiálne, t. j. vecne (argumentačne). Dovolateľ teda môže urobiť predmetom dovolania len také námietky, ktoré už uplatnil v odvolacom konaní, pokiaľ tak s ohľadom na konkrétne okolnosti prípadu urobiť mohol.

55. Podľa dovolateľa sa v závere o (ne)splnení predpokladov pre (úspešné) podanie excindačnej žaloby podľa ust. § 78 ods. 3 ZKR odvolací súd odchýlil od uznesenia dovolacieho súdu z 26. októbra 2017, sp. zn. 4Obdo/6/2017, podľa ktorého: „Vylúčenia majetku (veci) z konkurznej podstaty úpadcu sa môže domáhať len osoba, ktorej majetok bol do súpisu zaradený. Vylučovacou žalobou je možné domáhať sa vylúčenia náhradného peňažného plnenia (finančného ekvivalentu) získaného správcom konkurznej podstaty za speňažený majetok z konkurznej podstaty len vtedy, ak ide o peňažné plnenie získané

speňažením majetku zapísaného do konkurznej podstaty.“ V prípade citovaného rozhodnutia najvyššieho súdu, resp. jeho právnej vety, ide o judikát, rozhodnutie publikované pod č. 93 v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky č. 9/2018. Uvedený judikát však nerieši rovnakú vec ako v danom prípade, keďže v dovolateľovom prípade zapísanie predmetu excindačnej žaloby do súpisu konkurznej podstaty a to aj k momentu rozhodovania odvolacím súdom sporné nebolo a keďže odvolací súd v napadnutom rozsudku prijal záver ohľadom splnenia aj ďalšej podmienky pre úspešné uplatňovanie práva na vylúčenie veci z konkurznej podstaty a to, že žalobu podala osoba, ktorej vec patrí, resp. ktorej svedčí tzv. lepšie právo k veci než úpadcovi. V dovolateľom označenom judikáte sa dovolací súd nezaoberal otázkou kumulatívneho splnenia oboch podmienok podľa ust. § 78 ods. 3 ZKR, práve ktorá otázka tvorila nosný záver v napadnutom rozhodnutí odvolacieho súdu. Preto ani v tejto časti dovolateľ neoznačil rozhodnutie dovolacieho súdu spĺňajúce kritériá prípustnosti dôvodu podľa § 421 ods 1 písm. a/ C. s. p.

56. Dovolateľ ďalej predostrel dovolací dôvod podľa ust. § 421 ods. 1 písm. b/ C. s. p. Aby určitá otázka mohla byť relevantná z hľadiska ust. § 421 ods. 1 písm. b/ C. s. p., musí mať charakteristické znaky. Predovšetkým musí ísť o právnu otázku, nie o otázku skutkovú. Z dôvodu tohto ustanovenia vyplýva, že otázkou riešenou odvolacím súdom sa rozumie tak otázka hmotnoprávna ako aj procesnoprávna. Musí však ísť o právnu otázku, ktorú odvolací súd riešil a na jej vyriešení založil svoje rozhodnutie. Právna otázka, na vyriešení ktorej nespočívalo rozhodnutie odvolacieho súdu, teda vyriešenie ktorej nevedlo k záverom vyjadreným v rozhodnutí odvolacieho súdu, aj keby bola v priebehu konania súdmi posudzovaná, nemôže byť považovaná za významnú z hľadiska tohto ustanovenia. Dôvodnosť prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. b/ C. s. p. predpokladá, že právnu otázku kľúčovú pre rozhodnutie vo veci samej dovolací súd dosiaľ neriešil a je tu daná potreba, aby dovolací súd ako najvyššia súdna autorita túto otázku vyriešil. Základným predpokladom prípustnosti dovolania je, že dovolací súd vo svojej rozhodovacej činnosti doposiaľ neposudzoval právnu otázku nastolenú dovolateľom (t. j. právne posúdenie veci odvolacím súdom, s ktorým dovolateľ nesúhlasí). Ak dovolateľ vyvodzuje prípustnosť dovolania z § 421 C. s. p., má viazanosť dovolacími dôvodmi (§ 440 C. s. p.) kľúčový význam v tom zmysle, že posúdenie prípustnosti dovolania závisí od tohto, ako dovolateľ sám vysvetlí (konkretizuje a náležite doloží), že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia dovolateľom označenej právnej otázky a že ide o prípad, na ktorý sa vzťahuje toto ustanovenie.

57. Zároveň platí, že právna otázka, ktorú má dovolací súd vo svojom rozhodnutí riešiť, musí byť rozhodujúca pre rozhodnutie vo veci samej. To znamená, že dovolací súd nemôže riešiť hypotetické (akademické, teoretické) otázky, ktoré nemajú, resp. v ďalšom konaní nemôžu mať vplyv na meritórne rozhodnutie, ani otázky, ktoré vôbec nesúvisia s rozhodovaným sporom. Prípustnosť dovolania nezakladá ani všeobecná nespokojnosť dovolateľa s rozhodnutím odvolacieho súdu (resp. jeho právnymi závermi). Pre prípustnosť dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. b/ C. s. p. nie je relevantný len subjektívny názor dovolateľa, teda čo on sám z hľadiska svojho (ne)úspechu v spore považuje za právnu otázku kľúčovú pre rozhodnutie vo veci samej a ani jeho hodnotenie právneho posúdenia veci súdom.

58. V dovolaní, ktorého prípustnosť sa opiera o § 421 ods. 1 písm. b/ C. s. p., by mal dovolateľ:
a/ konkretizovať právnu otázku riešenú odvolacím súdom a uviesť, ako ju odvolací súd riešil, b/ vysvetliť, v čom je riešenie právnej otázky odvolacím súdom nesprávne,
c/ uviesť, ako by mala byť táto otázka správne riešená (pozri uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 28. novembra 2019, sp. zn. 5Obdo/75/2019). Sama polemika dovolateľa s právnymi názormi odvolacieho súdu, prosté spochybňovanie správnosti jeho rozhodnutia alebo kritika toho, ako odvolací súd pristupoval k riešeniu právnej otázky významovo nezodpovedajú kritériu uvedenému v § 421 ods. 1 písm. b/ C. s. p. (pozri rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2 Cdo 203/2016, 2 Cdo 54/2018, 3 Cdo 6/2017, 3 Cdo 67/2017, 4 Cdo 95/2017, 7 Cdo 140/2017).

59. Len konkrétne označenie právnej otázky, ktorú podľa dovolateľa riešil odvolací súd nesprávne, umožňuje dovolaciemu súdu posúdiť, či ide skutočne o otázku, ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená (§ 421 ods. 1 písm. b/ C. s. p.). Za dovolacím súdom dosiaľ nevyriešenú označil dovolateľ otázku, „či môže vôbec dôjsť k zániku výhrady vlastníckeho práva spracovaním z

dôvodu neexistencie dobromyseľnosti spracovateľa, ak takýto majetok, resp. vec je zapísaná do súpisu oddelenej podstaty zabezpečeného veriteľa, z dôvodu vyhlásenia konkurzu na majetok žalovaného (spracovateľa).“ Dovolateľ teda vymedzil posúdenie veci uskutočnené odvolacím súdom, ktoré považuje za nesprávne a aj uviedol ako mal predmetné podľa jeho názoru právne otázky riešiť. Napriek tomu dovolací súd musel konštatovať, že dovolanie žalobcu podľa ust. § 421 ods. 1 písm. b/ C. s. p. v danom prípade nie je podložené prípustnými dovolacími dôvodmi.

60. K uvedenému je potrebné uviesť, že takto dovolateľom nastolená otázka relevantne netvorila predmet posudzovania a nosné závery v rozhodnutí odvolacieho súdu, ktoré viedli k zamietnutiu excindačnej žaloby žalobcu. Z odôvodnenia napadnutého rozsudku odvolacieho súdu je zrejmé, že kľúčové bolo vyhodnotenie unesenia dôkazného bremena žalobcu k preukázaniu zákonných predpokladov pre úspešné uplatnenie excindačnej žaloby podľa ust. § 78 ods. 3 ZKR a len v tomto rámci aj posúdenie prejudiciálnej otázky momentu zániku výhrady vlastníckeho práva žalobcu k predmetu ním (subdodávateľsky) zhotoveného diela realizovaného na základe zmluvy o dielo s objednávateľom odchylným od úpadcu. Z dôvodov odvolacieho rozsudku bolo možné vyrozumieť, že výhrada vlastníckeho práva na strane zhotoviteľa založená zmluvou o dielo s objednávateľom diela sa viazala práve na tento zmluvný vzťah a mohla byť uplatňovaná len v jeho rámci a medzi zmluvnými stranami, pričom žalovaný (úpadca) nebol stranou tejto zmluvy o dielo. Odvolací súd s odkazom na výsledky dokazovania vykonaného a uzavretého pred súdom prvej inštancie konštatoval, že časovo ešte pred účinkami vyhláseného konkurzu na majetok úpadcu SSIM-OC, a. s., zanikla výhrada vlastníckeho práva žalobcu k majetku, resp. k dielu, ktoré sa stalo jeho zabudovaním súčasťou hlavnej veci (stavby polyfunkčného komplexu), s odkazom na § 120 ods. 1 Občianskeho zákonníka a ak žalobcovi k vykonanému dielu z titulu zániku výhrady vlastníckeho práva už nesvedčilo vlastnícke právo, tak žalobca nemohol byť v spore úspešný so svojou vylučovacou žalobou. Uvedené závery boli určujúce a pokiaľ aj odvolací súd k argumentácii dovolateľa smerujúcej k úprave v § 135b ods. 1 a 2 OZ navyiac poukázal na dôkazné bremeno žalobcu vzťahujúce sa ku všetkým jeho tvrdeniam, vrátane tvrdenia o (ne)dobromyseľnosti spracovateľa stavby, tak podľa dovolacieho súdu z toho nie je možné vyvodiť relevantnosť vyššie uvedenej právnej otázky nastolenej dovolateľom v dovolaní v zmysle ust. § 421 ods. 1 písm. b/ C. s. p. ako kľúčovej pre meritórne rozhodnutie odvolacieho súdu.

61. Ako už dovolací súd vyššie uviedol, právna otázka položená dovolateľom v dovolaní musí byť zásadná (určujúca) pre rozhodnutie vo veci, čo znamená, že práve od jej vyriešenia záviselo rozhodnutie súdu v spore. Dovolateľom položená právna otázka uvedené kritérium nespĺňa a jej formulácia opomína základné závery rozhodujúce pre právne úvahy odvolacieho súdu. Pre záver o tom, že ide o právnu otázku kľúčovú pre rozhodnutie vo veci samej a pre posúdenie prípustnosti dovolania, nie je rozhodujúci subjektívny názor sporovej strany, že daná právna otázka môže byť pre ňu rozhodujúca, ale významný je výlučne záver najvyššieho súdu rozhodujúceho o dovolaní.

62. Z napadnutého rozsudku odvolacieho súdu nepochybne vyplýva, že výhrada vlastníckeho práva k dielu zhotovovanému žalobcom, o ktoré vlastnícke právo žalobca oprel svoju vecnú legitímáciu v spore a uplatňované nároky podľa § 78 ods. 3 ZKR voči správcovi, bola dojednaná v zmluve ním uzavretej s objednávateľom odchylným od úpadcu. Preto právne posúdenie dobromyseľnosti, resp. nedobromyseľnosti úpadcu (ako tvrdeného spracovateľa z hľadiska úpravy v § 135b ods. 2 OZ podľa argumentácie dovolateľa) netvorilo právnu otázku, od ktorej vyriešenia záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu v danej veci. Dovolanie žalobcu argumentačne založené na tejto právnej otázke tak podľa § 421 ods. 1 písm. a/ ako aj podľa § 421 ods. 1 písm. b/ C. s. p. nie je teda prípustné.

63. Napokon ani v tomto smere dovolateľom vyjadrená nespokojnosť s (ne)vykonaným dokazovaním, skutkovými zisteniami a odôvodnením rozhodnutia odvolacieho súdu, nekorešponduje s požiadavkami na vymedzenie dovolacieho dôvodu v prípade dovolania, ktorého prípustnosť má byť založená podľa ust. § 421 ods. 1 písm. a/ C. s. p. ani podľa § 421 ods. 1 písm. b/ C. s. p. Dovolanie prípustné podľa uvedených ustanovení je možné odôvodniť iba nesprávnym právnym posúdením.

64. V súvislosti s tým, že dovolanie žalobcu smerovalo aj k skutkovému stavu v odvolacej veci z

hľadiska dokazovania a z neho prijatých záverov, dovolací súd na záver dodáva a zdôrazňuje, že dovolanie nepredstavuje opravný prostriedok, ktorý by mal slúžiť na odstránenie nedostatkov pri ustálení skutkového stavu veci. Dovolací súd nemôže v dovolacom konaní formulovať nové skutkové závery a rovnako nie je oprávnený preskúmať správnosť a úplnosť skutkových zistení, už len z toho dôvodu, že nie je oprávnený prehodnocovať vykonané dôkazy, pretože (na rozdiel od prvoinštančného a odvolacieho súdu) v dovolacom konaní nemá možnosť vykonávať dokazovanie - vid' ustanovenie § 442 C. s. p. („dovolací súd je viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd“). Dovoláním sa preto nemožno úspešne domáhať revízie skutkových zistení urobených súdmi prvej a druhej inštancie, ani prieskumu nimi vykonaného dokazovania.

65. Žalobca v dovolaní síce odôvodňuje nesprávnosť právneho posúdenia veci odvolacím súdom, z obsahu dovolania je však zrejmé, že nesúhlasí aj so skutkovými závermi, ako aj s vyhodnotením zistených skutkových okolností odvolacieho súdu a súdu prvej inštancie. Len samotné spochybňovanie skutkových zistení a vyhodnotenie dôkazov súdmi, nespokojnosť s rozsahom dokazovania, ako aj samotná polemika s rozhodnutím odvolacieho súdu v spojení s rozhodnutím súdu prvej inštancie a jeho dôvodmi, významovo nezodpovedajú kritériu uvedenému v ust. § 421 ods. 1 písm. a/ a písm. b/ C. s. p. Aj z týchto dôvodov dospel dovolací súd k záveru, že v rozhodovanej veci nie je dovolanie žalobcu podložené prípustnými dovolacími dôvodmi.

66. Z vyššie uvedeného vyplýva, že ani jedna zo žalobcom formulovaných otázok nespĺňala kritériá prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. a/ a písm. b/ C. s. p. a tento záver, v spojení s konštatovaním o absencii dôvodov prípustnosti dovolania vymedzených dovolateľom podľa § 420 písm. f/ C. s. p., viedol dovolací súd k rozhodnutiu o odmietnutí celého dovolania, bez možnosti prieskumu vecnej správnosti napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu.

67. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania najvyšší súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá C. s. p.). O výške náhrady trov konania žalovaného rozhodne súd prvej inštancie (§ 262 ods. 2 C. s. p.).

68. Senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky rozhodol pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.